

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Éves számok 12 kr. árral kaphatók
 a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlönyt 7 frt.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 frt fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 frt

A nyiltérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttesben levő hirdető-írások, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) bűndelők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vacárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Kereskedelmi iskolánk ügye.

Az 1884. évi kereskedelmi iskolák szervezeti utasításának 2. és 3. §-ában elrendeltetik, hogy minden oly polgári község, melyben 12—15 éves kor közt áll s az elemi iskolát bevégzett 20—30 tanköteles kereskedő-tanuló van, kereskedelmi iskolát állít vagy hoz kapcsolatba az iparos-tanulók számára felállított tanonc-iskolával, melyben minden kereskedő-tanuló hetenként legalább 7 órai tanításban pontosan megjelenni tartozik.

Léván az utasítás által meghatározott kereskedő-tanulók létszáma már évek előtt megvolt s ma már mintegy 50—60-ra szaporodott.

A város kereskedői támaszkodván a fentebb irt utasításra, de tekintve saját jól felfogott és részben a várossal is közös érdeküket, még a mult évben kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, a melyben a kereskedelmi iskola felállítását szorgalmazzák.

A tanács véleményadás és a létesítendő iskola tervezete- és költségvetésének elkészítése céljából kiadta a kérvényt az ipariskolai bizottságnak, a mely az ügyben el is járt és a tanácshoz egy hosszabb s indokolt átirat kapcsán beterjesztette egy önálló kereskedelmi iskola szervezésére vonatkozó javaslatát és a felállítandó iskolának költségvetését, a mely szerint a városnak mintegy 300 frttal kellene hozzájárulni az iskola fenntartásához.

A tanács pedig, miután nem tudott forrást találni, a honnan s a melyből ezen összeget fedezze, az egész ügyet levette a napirendről és átadta a nyugalmas pihenésnek.

Ennyiben áll ma a kereskedelmi iskola ügye.

Azt hiszük, hogy azok után, a miket ezen iskola szükségességéről lapunk ez évi huszadik számában meg-

irtunk, — teljesen felesleges annak fontosságát behatóbban fejtegetnünk; elég legyen csupán annyit felemlitenünk, hogy jelenleg a kereskedő-tanulók egy része az ipariskolába jár s ott nyer közösoktatást az iparos-tanulókkal.

Ez azonban nem kielégítő, mert az ipariskola rendeltetésénél fogva egyenesen az iparos-tanulók számára levén felállítva, ott a kereskedő-tanulók csak kis mértékben találják fel azt, a mi őket, mint leendő kereskedőket, szakszerűen megilletné.

A tanulók másik része pedig egyáltalán sehová sem jár s így sokan még azt is elfelejtik, a mit deák-korukban a mindennapi iskolában tanultak. Ez azonban nem az ő bűnük, hanem az illető kereskedőké, a kik nem küldik be tanulóikat az ipariskolába, dacára annak, hogy a fentidézett szabályzat azt is meghagyja, hogy ott, hol kereskedelmi iskola nincs, a kereskedő-tanulók az ipariskolába kötelesek járni.

De nem kis mulasztás terheli ezért az elsőfoku iparhatóságot is, a mely nem jár el kellő szigorral a szabályzatot nem respektáló kereskedőkkel szemben és nem kényszeríti tanulóikat az ipariskolába.

Kivált kereskedőinkre nézve nem lehet közönyös dolog, hogy az iskola létesítése és mikor? Közvetlen az ő érdekük, de közvetve mindnyájunké, hogy az iskola már a legközelebb fel legyen állítva. És erre itt van az alkalom.

Közeledik a város jövő évi költségvetésének elkészítése. A városi tanács ebben vesse meg az első forrást, a melyből a felállítandó kereskedelmi iskolának az ipariskolai bizottság által készített tervezetben mutatkozó deficitje fedezhető legyen. Vegye kezébe a tanács újból az ügyet; tanulmányozza alaposan s szerzett tapasztala-

itai nyomán illesszen be a költségvetés kiadási keretébe egy tételt a kereskedelmi iskola czimén.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a város képviselő-testülete, a mely sohasem volt szűkkeblű és fukar ott, a hol egy kulturális intézmény felállításáról vagy segélyezéséről volt szó, — a kereskedelmi iskolától sem fogja megvonni támogatását és teljes készséggel megszavazza az egy-két száz forintot, hogy azzal mielőbb megvesse alapját a város egy újabb kulturális intézményének, a mely a többi meglevőkkel együtt tanuskodni fog a város haladásáról és üdvös eredményeiben fogja megteremni a polgárság áldozatkészségének legszebb gyümölcsét.

Adja Isten, hogy hitünkben ne csalódtunk legyen!

Léva, 1890. nov. 16.*

Lázás tevékenység — mondhatni forrongás — mindenfelé. Új eszmék, életnézetek, elvek küzdenek a régiékekkel.

Az államban az államhatalom keres érvényesülést szemben az államegységet gyöngítő, szertefutó partikularizmussal.

A társadalomban az ipar és kereskedelem az östermeléssel, mint szellem az öserővel, — a munka a tökével, mint a föld mélyén dűbörgő vulkanikus erők a földkéreggel, — fokozódó éhvel viaskodnak.

E küzdelmek s ezek válságai veszélyesebbek egy politikai forradalomnál; mert ebből leveretve is lehet megifjodottan kiemelkedni, — de azokból csak a győző prosperálhat; a bukó osztályrésze az enyészés.

*Társadalmi életünk fejlesztésének egy lelkes közreműködőjétől, városunk adminisztrációjának alapos ismerőjétől, hivatott bírálóitól vettük e rendkívüli érdekes tanulmányt, mely míg egyrészt férfias nyíltsággal tárja fel társadalmi hibáinkat, másrészt megismeret Léva város kormányzatával, s bemutatja a jövő képét: egy, a kor igényeinek megfelelő közigazgatási szervezet megteremtése s a társadalmi élet felüldülésében — Ajánljuk e tanulmányt városunk intelligens közönségének szíves figyelmébe s felhívjuk a hivatottakat, hogy e közlemény kapcsán észrevételeiket megemlítsék szíveskedjenek. — Győzőn a jobb! — Szerk.

TÁRCZA.

Szegény Pista bátya.

— Népies költői beszély —

Pattog a tűz, orsó esördül,
 Rokka perdül — vidám dal közt — gyorsan,
 Vig fonóban a falnak
 Minden gyöngye egytől-egyig ott van.
 Közelükbe szép legények
 Beférkőznek, — mint a néma árnyak, —
 Kik titokban estéinkint a
 Vig fonóba esőket lopni járnak.

Mig dőlnek s fozogatnak,
 Lassan lobog lángja a kis mécsnek,
 Beszéd után, ének után
 Incselkednek, majd mesére térnek,
 „Hol van a vén mesemondó,
 A vak koldús, szegény Pista bátya?!“
 Szóla Erzsók háziasszony,
 Néz, keresi, de schol sem látja.

Üres a pad, meg a lóca,
 Hol a „bátya“ pihenőjét tartja,
 Melyet lágyra s puhára vet
 Gondosan a szép leányok karja.
 És abban a pillanatban
 Mig Erzsók szól, belép Pista bátya.
 „Meséljen, no . . . — rimánkodnak
 Mindnyáján — a jó Isten is áldja!“

Gőresös botja segélyvel
 A vén padra leül a vak koldús,
 Mint a bérczi esergő patak,
 Szép beszéde, szebb meséje oly dús.
 Figyel Erzsók s fonó népe,
 Közben perg a gyorsan forgó rokka,
 S míg a tűzhely tüze pislog,
 Pista bátya ezt a mesét mondja:

„Igen gazdag ember volt Kerekes gazda,
 Viruló tanyáján szép lovakat tartja,

Vidám barátságára lett a ven lég nála.
 Nem volt oka bánni, hogy tanyáján hála,
 Volt egy drága kincse, mit igazán félt,
 Ennek az oldalán örömmel folyt élte.
 És ez a fia volt, derék, bátor legény,
 Kinek nem volt párja széke Tisza mentén.

„Nyugodtan halok meg!“ — sokszor mondá apja —
 „A mit én szerettem, derék fiu kapja,
 Ádja meg az Isten s kis falum meglássa,
 Hogy a gondos fiu jó apjának mása!“ . . .
 A halál nem késett, eljött ridég képe . . .
 Pista reáborult apja holt testére.
 Két süri pillája fájó könyvtől remeg,
 Zokogott és úgy sirt az az árva gyermek.

Vigasztalták egyre szünjön és ne sirjon.
 „Ó nincs, ki szívére gyógyítószert írjon.
 Zokogva kísérte apját anyja mellé,
 Ki az, ki fájdalomát híven elbeszélte? . . .
 Meg-megnézi a sirt, szíve, virágos halma . . .
 „Üres a ház apám, nincs, ki vigasztalja!“
 Kis kökeresztjére ráborul, mert gyöngye,
 Ott éri az alkony s hajnal fénylő gyöngye.

De később szünni kezd a gyilkoló bánat,
 Hogyha a bús szívvel rokonlélek támad.
 Szomszéd Erzsikéje szegény Pistát szánja,
 Sokszor a sirkertbe ki is megy utána —
 Kimegy megöntözni édes anyja sírját,
 Szép szíve is vonza, hogy láthassa Pistát.
 Segít ő neki is, hiszen az is árva,
 Édes szülője is itt van sírba zárva.

Pista egyet gondolt: „Ma véle beszélek,
 Hát hogyha megszánna engem a jó lélek,
 És megvigasztalna nyájas szép szavával.
 Felszártán könnyem kedves mosolyával.“
 Ugy tett, a mint gondolt. — Kiment a sirkertbe,
 Várta, míg öntözni jó a nyájas Erzsé;
 De a lány megkészt . . . minden perc egy óra . . .
 Pista szorult szívvel vár találkozóra.

Jött a szép lány végre, piros volt orcája,
 Oly édes örömmel nézett Pista rája.
 „Hozott Isten lelket!“ — mondá Pista félve —
 „Nem jönél egy szóra e sírhalom szélére?“
 „Itt vagyok hát Pista, mit akar mondani?
 Siessen, mert talán meglátna valakit.
 Nagy a falu nyelve, lássa, attól félek!“
 „Ne aggódjál semmit, te szép, tiszta lélek“.

„Csak egy szót kérdezek, szóljon piczi ajkad,
 Tudnál-e szeretni? Hiszen ez csak rajtad . . .“
 Talbat nem tud szólni és a leány: „Pista!“
 Ragyogó harmatban uszik minden pilla.
 Alkonyi szellő leng, a határ setétül,
 Pista még sem vál meg szép Erzsikéjétől.
 S míg így tart órája első szerelemnek,
 Feletük holt szülők árnyai lebegnek.

* * *

Ujra vig a tanya, fehérlik messzire,
 Tova, tovább szárnyai a gondos pár hire.
 Nem búsl már Pista, van ki felderítse,
 Piczi felesége a legnagyobb kincse.
 Megáldá az Isten edes munkájukat,
 Mely fölött a dének tündérlánya mulat,
 Rengő arany kalász, tarka, hímes róna,
 Mintha csak az ember tündérekertbe vona.

Szorgoskodik Erzsike reggeltől estélig.
 Szomszéd asszonyai irigykedve nézik,
 Szabad idejében kiül a pitvarba,
 Piczi ruhácskát egy titokban varrja.
 Nem is tudná talán meg az ember tőle,
 Hogy min dolgozik, vagy hogy mi lesz belőle,
 Hogyha ura, a ki most jött a vásárról,
 Bölcsöt nem emelne kicsi kocsijáról.

Ringott is a bölcső aztán nemsokára,
 De bezgett ép ez volt Pistának a kára.
 Pusztítá vagonát vendég, koma, bába,
 S a mit lassan szerze, gyorsan ment hiába.
 Két gonosz komája irigykedett rája,
 Mivel dús volt, szép volt Pista kis portája.

Érint az átalakulás vihara vagy szele
 mindent, mi eléje akad s összetöri vagy
 magával ragadja a győzelemre.

Ez nézetem szerint viszonyaink mostani képe. A ki élni akar, nem huny előtte szemét, de tanulmányozza s levonja magára és környezetére a kellő következtetést.

Én nem üzök nagy politikát, országos dolgokkal nem foglalkozom, csupán városunk jövője lebeg előttem. S ha erre gondolok, kötelességemül tűnik fel e város közönségét felrázni azon zsibbadásból, mely őt — talán keleti véralkotásánál fogva — a rendszeres cselekvéstől visszatartja.

Igaz, hogy ha visszagondolunk a multa s azt összehasonlítjuk a jelennel, sok irányban tetemes haladást tapasztalunk, nem egy, városunk történetében korszakalkotó műre büszkén mutathatunk s annál büszkébben, mert ha annak, ami van, alapját, motorait keressük, nem találjuk ezeket másban, mint polgáraink s ismét csak polgáraink fellángolásában, fokozott munkálkodásában s nem egyszer erőit is meghaladó áldozataiban; szemrehányó szavaimat azonban mindezek dacára indokoltnak vélem azon tudatban, hogy tevékenységünk nem volt soha rendszeres, nem volt általános.

Egyes kiválóbb szellemeknek időközönként sikerült eszméik iránt polgártársakban lelkesedést kelteni s a nagyközönséget — magukkal ragadva — eszméik valóítására vezetni: de ezen előleges tevékenység után ismét bekövetkezett — mint testben laz után — az elianyulás.

A lévai közközház, a főgimnázium, a vasut, stb. egy-egy kiemelkedő emléke multunk tevékenységének és áldozatainak; de ezen kiemelkedő pontok között oly sok ür tátong és mulasztás mutatkozik, hogy szinte csodálkozunk ke l, hogy amazok létrehozni képesek valánk.

A tevékenység rendszeresítése fokozta volna az erőket, könnyebbé tette volna az áldozatokat, bizonyosabbá s általánosabbá a haladást s a mi fő: a forrongásokban duzzadó állami és társadalmi erőket és fakto-

Megszótták a tervet, titkos, édes kéjjel,
 O.yau. volt, mint lelkők, mint a sötét éjjel.

Ehívták magukhoz Pistát egy pár szóra.
 „Nézd meg a portánkat“ — egyikük így szóla.
 „Haj! szebb az én szőlőm!“ Így sohajt a másik.
 Kinek foga Pista portájára vásik.
 „Gyerünk csak én hozzám!“ . . . „Nem, menjünk a [hegyre!“

„Onnét te hozzát!“ Egyre megy ez, egyre! . . .
 Pista ment, ó elm-nt, két arca ugy ége,
 Hej! hiszen ezen utól függött ülvössége.

Öblös, fényes kanosó, gyöngyöző bor benne,
 Mellette a szívnek kedve mért n. leone?
 Pistát is megjött, örült is a koma,
 És a másik itett, hogy most kártyát hozna.
 Gyilkos, rossz a kártya, ördögöknek köime,
 Hej be sok embernek pénzét elsöpörte! . . .
 Ne utalj hozzá Pista, rossz ut felé vezet,
 Ige szokta szennyezni ez a tiszta kezét.

De Pista elnyomja, hogyha szíve dobban.
 „Mit versz, te baiga szív, tudom én azt jobban!“
 És a kártya járja. Csügged az arca, „Rajta!“
 Szól a másik: „no még!“ s a harmadik „adja“.
 Setétül a határ, ráborul az éjjel,
 De a három játszik gonosz szenvedélylyel.
 Szomorun lobog a kis mécs kőza lángja,
 De a három a „szint“ rejti . . . mégis látja . . .

Néma, sötét éjjel fődte a vidéket,
 Fenn a magas égen egy csillag sem égett,
 Midőn Pista kijött a bűnös barlangból.
 Ment, maga sem tudta, hogy merre barangol,
 Keble szét volt dalva, ijeszti az éjjei,
 Lázás gondolata csapong szerteszéjjel,
 Ezer fület gondol s homloka ugy ége,
 Ezer gondolatának is csak egy a vége.

Végre hogy kimerült, elfogta az álom.
 Lágyn ringatá el virághímés ágyon.
 S a midőn telebredt, már a hajnal pirja

rokat már a priori kényszerítette volna arra, hogy velünk számoljanak.

Még nem késő; de azt hiszem, hogy az idő rövid; föl kell ébrednünk tespedésünk, hatványozva eselekednünk, hogy a hullámvérés örökre el ne temessen.

Nehéz küzdelmek várnak reánk, de nem kell visszariadnunk, mert azok időleges — talán alig elviselhetőnek mutatkozó — súlyát könnyítendő azon tudat, hogy ha a multban oly szakmatott tevékenységgel nem kis alkotásokat sikerült létrehozniunk, a jövő ezélszerű és egységes működésének eredménye nem lehet más, mint mindannyiunk jóléte és üdve.

De mit kell hát tanulni és hogyan?

Nekem alkalom volt pár éven át közelebről szemlélnem városunk életének csaknem minden mozzanatát, észlelnem tüzetesebben a betöltendő hézagokat s gondolkodnom a hézagok betöltésének módjai s eszközei felett: mindez bátorságot adott arra, hogy jövő tevékenységünknek mintegy vázát, körvonalozó gondolataimat közöljem.

Kétszeresörömemre szolgáland, ha helyeslésre talállok; ha nem, akkor sem veszett kárba fáradságom, mert — a figyelmet felkeltve — provokáltam a valószínű jobbát s — ezéomat értem.

* * *

Ha valamely célzt el akarunk érni, mindenekelőtt számba kell vennünk s mérlegelnünk a rendelkezésünkre álló erőket.

Sajnos, hogy azon nem csekély, sőt e helyütt is kiemelendő támogatás mellett, melyet az uradalom részéről tapasztaltunk, nagyban és egészben csak magunkra lehetett számítanunk, magunkra, t. i. közönségünkre és hatóságunkra; s nincs sok reményünk ahhoz, hogy e tény a jövőben változásnak nézzen elé.

E két organumot — a közönséget és a hatóságot, kell kritiká alá vennünk, hogy úgy, amint most van, alkalmas-e rendszeres nagy alkotásokra s ha nem, mit és miként kell e tekintetben változtatnunk?

Lássuk:

I. a közönséget.

Léva város közönsége három kiemelkedőbb osztályból áll: az u. n. értelmi foglalkozást űzők, a kisiparosok és a földművelők osztályából.

Míg mindhárom osztálynál el kell ismernünk az általános műveltség viszonylag megfelelő fokát, mindhárom osztálynál el kell mondanunk, hogy ugyanazon hibában és hiányban szenvednek.

Széthúzó, anyagilag pedig szegények. Mindenekelőtt az első bajon kell segíteni, akkor a második talán magától elesik.

Ha az egyes osztályok tagjai egymás

közt s aztán a különböző osztályok együtt összetartanak, könyebben megértenék egymást, egytűs hibáin esiszólhatnak, ismereteiket kicserélve, egymást gazdagítva, képességeiket — úgy a szellemi, mint anyagiakat — emelnék, erőiket edzenék és alkalmassá tennék — nem egymás díkezőitnek meghallgatására, de — a közös cél felismerésére, megértésére s az annak elérésére irányzandó vállaltat munkára.

De mi történik?

Az egyik osztály a másikra, az egyik polgár a másikra féltékeny, nem támogatás, egyetértés, de bizalmatlanság mindenfelé. Mindenki külön keres magának tevékenységi kört, munkákat, szórakozást egyaránt. Látják, hogy magyarok vagyunk.

A kaszinó!

Be kell ismernünk mindannyiunknak, nem azon szellemi központ, hova az intelligencia eszméit kicserélni, az étellel való nehéz küzdelmei után szellemét, kedélyét üdíteni megy. A legjobb esetben keveseknek olvasótársasága.

Az iparosoknak és földművelőknek a templomon kívül még csak olyan helyük sincs, ahol egyszer-másszor érintkezhetnek. Amazok csehgyűlései, most ipartársulati összejövetelei, már rég megszűntek oly helynek tekintetni, ahol érdekeik emeléséről tanácskoznak.

Volt a népkör. Nem tudom, mily szellemmel, de legalább az összetartás, együvértartozás eszméjének felkeltése és ébrentartására alkalmas lehetett.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1890. november 20-án.

— Az országgyűlés; vita a kis lutri és a totalizátor eltörlése felett; fillokszeri védekezés; az elkeresztelés ügye a törvényhozásban; a polgári anyakönyvek.

Ritkán van az országgyűlésnek oly érdekes hete, mint ez volt. Csekély kivétellel, majdnem valamennyi honatyja elfoglalta kijelölt helyét a gyűlésteremben. Élénk mozgás uralkodott a folyosókon, melynek végső hullámai még a tanácssteremben is észrevehetőek voltak. Tele volt a karzat szép hölgyekkel, kik nem tudni, vajjon a szóno-kot magát, vagy annak szép beszédét csodálták-e inkább. De nem is esoda, hogy általános érdeket tudott kelteni az országgyűlés, mikor e héten nem mindennapi eszmék kerültek a tárgyalás szőnyegére. Mind a négy párt mondhatjuk, egyformán részt vett a vitában, de a győzelem — mint mindig — ezuttal is a többségé. Ez alkalommal azonban, dicsérrel kiemelhetjük, hogy a megpendített eszmék általános tet-széssel találkoztak.

A pénzügyminiszteri tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával fehaerült a kis lutri és a totalizátor eltörlésének kérdése is. Egy időben Wekerle azt hangoztatta, hogy a kis lutri eltörlése már csak az idő kérdése, mert az a polgárok, kivált a sze-

gényebb osztály érdekeit tekintve, nemcsak ezélszerű, de kívánatos is. A tapasztalás maga is mutatja, de még inkább az ijesztő statisztika, hogy hány embernek nyomott kezébe koldusbotot a kis lutri. Az állam előnye körülbelül úgy aránylik a polgárokéhoz a játszmánál, mint negyvennyolc az egyhez. Az állam kockázata a betevővel szemben igen csekély, mert nem fizet aránylagosan a kettes és hármas kombinációval. Hogy világosabb legyen, nem fizet minden betett forint után annyi forintot, amennyi ambót és ternót lehet csinálni a kilenczven számból.

E réven tehát az államnak roppant jóvedelme van, melyről lemondani annyival is inkább nehéz, miután ha lemondana, a felmerülő hiányokat alig tudná miből fedezni. Wekerle ki is jelentette, hogy egyelőre a régi állapotok maradnak meg, míg alkalmas idő nem mutatkozik annak eltörlésére. A szegény ember garasait tehát még mindig vándorolnak abba a feneketlen zsákba, a melyt az emberi hiúság államkincstárnak titulál. Kockázatot az ember, mert a kiben egyszer megrogzik a lutrizás, abból nehéz aztán kigyógyítani. Az eltörlés volna talán az egyedüli radikális gyógy mód.

A totalizátor eltörlését is hangoztatták. Ennek fontosságát a vidéki ember kevésbé ismeri. De a ki rendes látogatója a löversenyeknek, az tudja mi az. A kockázatot ebben sem egyenlő. Aránylag azonban mégis kedvezőbb a fogadóra nézve, mint a kis lutrinál. Ennek eltörlése mellett nem igen sokan nyilatkoztak és pedig két okból, mert ha eltörléni akarnák, ez csak úgy volna lehetséges, ha vele egyuttal a löversenyeket is beszűkítenék, a mi pedig az államra nézve jelentékeny veszteséggel járna; ha pedig a löversenyek megmaradnak s pusztán a totalizátor szüntetik be, igen könnyen megesik az, — és ez a második ok — hogy a totalizálók magánosok martalékaivá lesznek, a kik aztán privát érdekeik szempontjából a helyzetet sokkal inkább ki tudják aknázni.

Csak hogy — egy ízben említettem is — az iskolás fiukon is erőt vett a totalizálás szenvedélye. S hogy ezt kielégíthessék, tiltott módon iparkodtak pénzhez jutni. Ennek orvoslása szempontjából többen a fővárosi versenyrödrák beszüntetését javasolták. Wekerle javaslata azonban egészben elfogadtatott.

A földművelésügyi tárcza tárgyalásánál a filloxera-védekezés keltett nagyobb figyelmet. Miután ijesztő módon pusztulnak a szőlők, javasoltatott, hogy a szénkénevezéshez szükséges szénkéneg az állam részéről ingyen osztassék ki a szőlőtulajdonosok között. Erre alapos reményt is nyújtott a miniszter, mert bizony nem csak egyesek, hanem az egész ország megérezte a kárt, ha szőlőink teljesen kivésznek. Még gondolatnak is valami.

A legérdekesebb vita azonban a vallás- és közoktatásügyi miniszter költségvetésének tárgyalása alkalmával keletkezett. Az elkeresztelések ügye egy végső viharban nyilatkozott utoljára. A függetlenségi párt Irányival élén a vallás-szabadságot vitatja, sőt a polgári házasságot óhajtja, a melyről 1873-ban törvényjavaslat nyújtatott be a képviselőházhoz, de a melyet pro-forma minden tárgyalás nélkül elvetett. Szapáry

miniszterelnök a kormány nevében kijelentette, hogy az 1868. LIII. tcz. módosítását nem szándékozik előterjeszteni és a rendelkezletet a maga érvényességében és hatályában fentartja.

Sőt azt is hallottuk, hogy ha miniszteri rendelat elég respektussal nem bírna, a mint kell, hogy bírjon, a kormány kénytelen lesz a polgári anyakönyveket behozni, melyeknek vezetése a közigazgatási hatóságokra bízható. Ez talán a leghelyesebb megoldás lenne.

Egyébként azonban a főváros igen esendes. Még a londoni pénz-piacz válságos helyzete sem tudott nagyobb mozgalmat előidézni, mintha bizony mi a pénz dolgában a legjobb lábón állanánk.

Fővárosi levelező.

— Egy újítás az életbiztosítás köréből. A legtöbb biztosító-társaság feltételei szerint az életbiztosítási díjak esedékessé-gük után legkésőbb 30 nap alatt okvetlenül befizetendő, különben a biztosítási szerződés hatályát veszti. Néhány társaság ugyan az ilyen esetben azt a kedvezményt nyújtja, hogy — magyarul szólva — nem kobjozza el a biztosított fél eddigi befizetéseit, hanem redukálja a kötvényben biztosított összeget, mindazonáltal a szabály az, hogy a díjak nem fizetése esetén a biztosítási szerződés hatályát veszti. Már pedig igen gyakran megtörténik, hogy a biztosított fél, a ki a díjak fizetésére kötelezte magát, pillanatnyi zavarban van. Most minden pénz, de 4-5 hét múlva előteremtheti a díj fizetésére szükséges összeget. Megteheti ugyan azt, hogy kötvényre, ha arra már nagyobb befizetéseket eszközölt, magánál a biztosító-társaságnál kölcsönt vesz fel, de ez nagyon körülményes és hosszadalmas eljárás is, úgy hogy ő azon közben elmulaszthatja azt a 30 napi respirot, a melyet a biztosítási feltételek szerint a díj fizetésére az esedékesség után még élvez. Ebben az irányban figyelemreméltó újítást hozott be egy osztrák biztosító-társaság. Az újítás abban áll, hogy a társaság olyan biztosított feleknek, a kik esedékes díjrészleteiket a 30 napi halasztás igénybevételével sem fizethetik, 6% os kamatra kölcsön adja még egy hónapra azt az összeget, a mely megfelel az esedékes díjrészletnek, feltéve, hogy a kötvény már több mint 3 éve áll fön, nincsen tulságosan megerhevült kölcsönrel s az illető fél az e kölcsön iránti kérelmet az alapszabályszerű harmincz napos halasztás tartama alatt terjeszti elő. A fél bemutatja kötvényét, kötelezvényt alit ki az esedékes díjrészletről és ha egy hónap múlva megfizeti a részletet, visszakapja a kölcsönt és a biztosítási kötvényt; ha pedig nem fizeti vissza, akkor a hátralékos díjrészlettel mint kölcsönrel terhelik meg kötvényét. Szóval az új intézkedés célja az, hogy az eredetileg 30 napos respiro még egyszer annyi időre kiterjesztessék, a nélkül, hogy a zavarban levő fél körülményes és költséges műveletekhez legyen kénytelen folyamodni.

G. M.

Keleten az eget rózsaszínre írja.
Nyíló virág, bimbó, rét új ruhát ölte,
Ragyogó harmat is Pistát üdvözölte,
Térjen a jó utra, suttag a lomb, level,
Visszaszerzi munkáid, mit kockázára tevél.

Pista nem hallgat rá, fájt, hogy sokat veszte,
Még vérezte szívét az a rémes este,
Vissza kell azt nyerni, tűnődik, majd lépdel,
Megáll . . . ballag . . . s lassan tanyájára ér el.
Kiesi felesége várta egész éjjel,
Aggódva virasztott síró gyermekével.
Pista félve lép be, mint kit bűnön érnek.
Fájt, hogy hazudni kell szegény Erzsikének.

* * *

Mánap szól a falu kicsi kis harangja,
Ünnepi misére hív mindenkit hangja.
Pista fel is készül s ment a — szőlőhegyre,
„De ma visszanyerem“ — mondogatá egyre,
Ment, de vissza is jött lelohasztott kedvvel,
Igy van már az, kit a szerencse nem kedvel.
De azért nem esüggedt, hátha, mégis, hátha.
És ezt nem ő, hanem gazdasága bánta.

Igy ment négy szép lova, utánna hat ökre,
Minden bucsut mondott s ment tőle örökre.
Szegény Erzsik csak sirt, még azt is megérte,
Udvarán felhangzott „ki ad többet érte!“
Pista szép portája komájára szálla,
A miye maradt is, könnyen bírta vállá.
Idegen lett háza, kertje, kis tanyája,
S mikor válni kellett, bus szive úgy fája.

Most, ha apja tudná, hogy tulajdon vére
Mint állítá nevé csufos pellengére.
Megfordulna talán sírjában, ó szegény,
Melyet ellejejtett Pista réges-rögen.
Bűban élt a család gazverte kunyhóban,
Hova a nap nem süt, vagy csak hébe-hóban.
Küzdött a nyomorral, keserű kenyéren,
Nincs, ki meghallgatná, nincs is kitől kérjen.

Sokszor kiül Erzsik a hárs lombja alá,
Fájón sirt, de Pista panaszát nem hallá,
Egy zokszót sem szóla s Pistát arra kérte,
Hogy ne zúgolódjék s ne aggódjék érte.

Pista megnyugodott, dolgozik is egyre
S nem is gondol többé már a szőlőhegyre,
Oly édes a kenyér, bár igen fekete,
Palota a kunyhó, mert Erzsik szerette.

Egyszer nyitva állt a tulipános láda,
Bene Pista fénylő ezüst pengőt látta,
Melyet orvosságra küldte Barna Panna
Beteg Erzsikének, ha volna, többet adna.
„Minék az orvosság, majd lesz orvos! — s vitte,
Hogy ma mindent megayer olyan szentül hitte.
Megy, fut, gyorsan rohan: „Koma, csak egy szóra.
Van még egy kis pénzmag“. „Fordítsad azt jór!“

„Ej, miféle beszéd?“ „El kel az te nálad!“
„Ez a könnyű munka!“ „De nem bírja vállad!“
„Ha a többi elment, hát ez is, mit bánom . . .“
S villogó szemekkel összeül a három.
Nél a halmaz, majd fogy. Szorul a sziv, dobban.
Sáppad az arez egyre. Remag a kéz jobban,
„Utolsó ez!“ Pista keserűn kacagja,
Közbe beledörg az ég zúgó haragja.

Sötét a gondolat, mit agyában forral,
Fölhevíti egyre lángra gyújtó borral.
Megindul a három, megy a magas gáton,
Mely a Tiszának szab utat a határon.
Az egyik hazáér, már csak ketten mennek,
Pista titkon örül: „Nincs kegyelem ennek!“
Koma vissza a pénzt!“ „Ejnye lénczos hordta,
Hívtam én, hogy játszunk, hsz kigyelmed mondta!“

„Csaltak mind a ketten!“ „Ezt kétszer se mondja,
Mert ha nem, hát mondom, meggyül a kend gondja!“
„Csaltak, loptak tőlem!“ „Ej, eb a ki lelke!“
„Átkozott legyen a lelke, rablott telke . . .“
Pista be sem végző, rárohant komája,
És a mérges ütés kétszeresen fája.
„Ide gaz a pénzem!“ Pista imigy dörgi,
„Gyilkosok, gyilkosok!“ — a koma ezt hörögi . . .

Zavar a Tisza, ki-kicsapkod habja,
És a véres testet mohón befogadja.
Fut, szalad a gyilkos, fél, ha levél zörren,
Fényes villám üt le, közbe nagyot dörren.
Pista megrázkódik: „Hah, mi volt ez, hallga . . .“

Isten, mit csináltam, én gyilkos? . . . ó balga! . . .
Átok, vér a pénzen, Erzsik ez segítsen? . . .
Czivódik a hullám a bevészett kincsen.

Hazaért már Pista. „Ah, miért is élek,
Hol vagy, hol vagy Erzsik, szegény, beteg lélek?“
Nem szól senki, senki. Mécsét gyujt. S mit látott?
„Örülj meg te lélek s ne legyen országod! . . .“
Halva feküdt Erzsik kicsi gyermekével. —
Künn a vihar tombol minden erejével.
Megborzadt Pista. „Büntess meg nagy Isten!“
Kirohan az éjbe s maradása nincsen.

Össeül a tanács s nem tudja hiába,
Hogy ki dobta Szökét a zúgó Tiszába.
Megyülök az ajtó és berohan Pista.
„Én vagyok a gyilkos! — és a bíró irta —
Engem büntessenek, megérdemlem, rajta!“
S a szomorú dolgot végig mondja ajka.
Megzörren a bilincs, szomorú gazdája,
Penedzes börtönek éje borult rája.

Husz év, hej, sok idő, husz év sőt éjben,
Emyit töltött Pista dolhos börtöncében.
S a mikor kilépett, ősz volt haja szála,
Gyöngye tajzaira rossz öregség szálla.
De ez mind csak semmi, mozdulatlan állott,
Tovább akart lépni, de semmit se látott,
Mégvakult egyszerre, a nap fényességára
Örök éjt borított szemé bogarára.

Oh azóta nem lát szegény Pista bátya.
Tapogatra koldul, a gyermek is sánja,
Szomorú a példa, tanulhattok rajtam,
Nem hiába mondá néktek el az ajkam.
Ez a történetem, megszenvedtem érte.
Az Isten, nagy Isten, a kezét rám mérte.
Hordozom a terhét súlyos keresztjének,
Szánjatok, szánjatok, vége a mesének! . . .“

* * *

Hamvad a tűz, pislog a mécs,
Halkan zörren orsó, rokka néha,
Könny csillog a szép szemeknél en,
Sohaj tör fel, hallgatós ajk néma.
Nincs már kender a guzsalyon,
El-elmélyed Erzsik fonóépe.

Nyugalomra hajtja fejét
A kis falu minden éke, szépe.

Éjre vál a csöndes este,
Minden alszik, minden nyugszik mélyen,
Csak a hold, az éj lovagja
Virraszt egyre még a magas égen.
Álom, álom, édes álom
Lágy karoddal ringass, ringass hosszan,
Hadd szállhassak újra vissza
Kis falumba, honnan e dalt hoztam.

Szalay Gyula.

Refleksziók a természet zenekarára.

— Bazina Zs. —

Egyik szellemes írónónk az előző számok egyikében egészséges gondolkodásra valló csevegésben értekezett a természet zenekaráról. Az igaz, hogy az eszmét Sophie de Adelyntől kölcsönözte, ki előkelő helyet foglal el az irodalomban, de mégis az egész saját gondolatainak szelleműs nyilatkozata. Szives engedelmével én is szólok hozzá.

Én, a ki a természetben mindig magát a Teremtőt csodáltam, szintén nem tagadhatom a természet hatását a zenei érzék felébresztése, illetve fejlesztésére. Csak hogy a zene forrásának az emberi kedély sokkal inkább megfelel, mint a természet. A természet maga csak puszta ébresztő ok, de az ő zenekara még vajmi kevés rithmus-s hangsulylyal bír. Legnagyobb szaktudásaink e tekintetben úgy nyilatkoznak, hogy a fülemülének, mint az énekes madarak legkiválóbbjának, hangterjedelme sem nagyobb öt hangnál; sőt az énekes madarak legnagyobb része alig bír három hanggal.

Az ember saját zenei érzékének forrá-

Különfélék.

— **Uj püspök.** A bányakerületi püspök-választás ügyében kiküldött szavazatszedő bizottság e hó 20-án bontotta fel a beadott szavazatokat s azok összeszámolása után nyomban kihirdette az eredményt. Beadott összesen 231 szavazat, a melyek közül 183-mal Sárkány Sámuel, pestmegyei főesperes és pilisi lelkész választott püspökké.

— **Kaszinó-estély.** A lévai kaszinó tegnap tartotta az új ciklusban első jótéreményét, melyről jövő számunkban referálunk.

— **Adomány a szőlősieknek.** Hirsch báró, a jótékonyaságáról Európaszerte ismert párisi bankár, a magyarországi tüzkárosultak között leendő elosztás céljából 50,000 forint bocsátott Bischtz Dávidné urnó rendelkezésére, a mely összegből a nevezett urnó a szolgabírói hivatal kérelme folytán 200 frtot kegyeskedett küldeni a garam szőlősi tüzkárosultaknak.

— **Az aszfalt tisztántartására** némely háziur nem sok gondot fordít. Nemesak, hogy nem söpretek le, hanem több helyen meg a sarat sem takarítják el a járdákról. Nem elég az aszfaltot megcsinálni, azt gondozni is kell és szükséges. Ha már a sártól nem tudják megóvni a járdát, elképzeljük, hogy minő sikos és járhatatlan lesz a téli fagyban és hóban. — Erélyes intézkedést kérünk a járdák tisztán és rendben tartása tárgyában és sürgős intézkedést várunk az iránt is, hogy a járdák mentén lévő házakon az ereszcatornák haladéktalanul elkészíttessenek.

— **Hymen.** Lehoczy Árpád, szatnai tanító e hó 16-án váltott jegyet Báthban, Richter Erzsike kisasszonnyal, Richter Gergely, báthi kántortanító kedves leányával. — Boldog megelégedés kísérje az új jegyeseket!

— **A tüdővész ellen** dr. Koch berlini orvos — mint már említettük — hatásos gyógyszert talált fel. Orvosi kitérésnek már volt alkalmuk meggyőződni a gyógyítás sikerességéről. A gyógyítás nem más, mint befecskendezés a bőr alá a mellre és a hátba. Dr. Kochnak, a bacillusok felfedezőjének, tehát sikerült megtalálni azt az orvosságot, a mit századok óta használtak keresek a tudósok s a mely talán ezer és ezer embert fog megmenteni az eddig gyógyíthatatlannak vallott tüdővérszótól. Minden országból sietnek az orvosok Berlinbe, hogy megismerkedjenek az új gyógymóddal.

— **Öngyilkosság.** Burján Gézáné, szül. Huzóczy Viola asszony, e hó 18-án Budapesten a Dunába ölte magát. A 26 éves fiatal asszony nem volt boldog házasságában s azért tartózkodott Budapesten, hogy ott várja be házassága felbontását. Kókoni mindent elkövettek, hogy feledtessék vele elvesztett otthonát, de nem tudták megvigasztalni. Siratta folyton gyermekeit, a kik férjénél vannak s az a gondolat gyötörte, hogy örökre elszakítják tőle gyermekeit, a kiket rendkívül szeretett. Hátrahagyott leveleiben meghatóan bucsuzik el rokonaitól a szegény asszony s arra kéri őket, hogy viseljének gondot árthatlan gyermekeire.

— **Szabadsuly a vasuton.** 1891. évi január hó 1-én a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalain a mult

sát önmagában leli. A hangsúly és a ritmus már magában az alkotásban nyilatkozik. Ha tekintetbe vesszük, első pillanatra feltűnik, hogy a nők és férfiak hangja, mondhatni, egész zenei organuma, teljesen elüt egymástól, míg ezt az állatoknál nem igen találjuk. A dur és moll skála, szerény nézetem szerint, alapját az emberi szervezetnek bírja. A dur skála aránya 4—5, a mollé 5—8. Ez az arány épen megfelel a férfi és női testnek. A férfi test aránya ugyanaz, a mi a dur skáláé, 4: 5; — a női test megfelel az 5: 8 aránynak, melyet a természet igen pontosan betart; mert ha nem, az aránytalanság ép oly szembeötlő, mintha egy teljes szimfóniát egy rosszul alkalmazott félhang zavar meg.

A zene fejlesztésénél pedig főszerepet játszik az értelem, mely azt modulálni, csoportosítani egyedül képes. Azt azonban én is szívesen elismerem, hogy sok tekintetben az emberi zene a természet után indul és azt utánozza. Mendelssohn többször emlegette irataiban, hogy a zene csak akkor lesz tökéletes, ha a természeti hangok hatását elérni tudja, azt azonban ő sem állítja, hogy azok minőségét is. Például a viharban cizmü zenei költemény szintén nem a természeti hangokat, csak azoknak hatását törekszik elérni.

Maga a természet — szívesen osztom az író nő nézetét — zene tekintetében a legnagyobb hatást tudja kelteni. Fenséges a vihar zugását hallani. Magam is nem egyszer andalogtam a susogó nádasok partján. Az illanó patak moraja mellett sokszor szunyadoztam a parton. Ilyenkor lelkemet mindig valami kéjes zsihbadság fogta el. A

évi augusztus hó 1-seje óta beszüntetett podgyász-szabadsuly ismét érvénybe lép és a nevezett naptól fogva a magyar vonalak helyi forgalmában egy egész jegy után 25 kilogramm, egy fél jegy után pedig 12 kg. szabadsuly engedélyeztetik.

— **Betörések a szőlőhagyen.** Csak a minap említettük, hogy az orbáni hegyen a tolvajok feltörték egy pinczét, e héten ismét négy esetben fordult elő betörés. Vasárnap virradóra 4 pinczét, Jókai-, Bumberle-, Juhász és Kaveggia-féle pinczéket látogatták meg a tolvajok. Szerencse, hogy részint nem találtak semmit, a hol meg találtak volna, észrevették. A pásztorok mondják, hogy ők észrevették a tolvajokat, de fegyvertelenül lévén, nem mertek velük kikezdeni, különben is már igen kiszolgált vitézek. Felhívjuk ezekre a rendőrség figyelmét. Ha már egyszer módunkban van szőlőcsősz tartani, kivált kettőt is, legyenek azok erőteljes emberek és legyenek fegyverrel ellátva, akkor bizonyára ilyesmi nem fog oly gyakran előfordulni.

— **A jövő évi naptárból.** A jövő farsang igen rövid ideig, csak 35 napig tart, mert febr. 11-én már hamvazó szerda lesz. A jövő évben különben a sátoros ünnepek is nagyon korán lesznek. Husvét márczius 29. és 30-ra esik, pünkösd május 17. és 18-ára, Urnapja pedig május 28-ára. A jövő évben két nap- és két holdfogyatkozás történik, melyek közül nálunk a két hold- és egyik napfogyatkozás látható lesz. Az első holdfogyatkozás május 23-án, a második november 15. és 16-án, a látható gyűrűs napfogyatkozás pedig június 6-án megy végbe.

— **A differitisz ellen.** Egy esztergomvármegyei plebános egyszerű s állítólag hatásos szert ajánlott a vidéki lapokban a differitisz ellen, a mely betegség valóságos réme a gyermekeknek. A plebános a makacs és többnyire halál okozó betegséget a következő módon ajánlja kezelni: Egy őszi barackmagot mindenestől meg kell sütni parázsra egészen szénre, azután finoman porrá törni, egy, esetleg két tojás sárgájával s megfelelő kandisz-cukorral péppé gyurják, melyből egy-egy kis adagot akkor adnak be a betegnek, mikor köhögést vagy riszálást érez torkában. A plebános említi levelében, hogy a fentírt orvosság minden esetben használt még akkor is, a mikor már az orvosok lemondottak a betegről.

— **Mikor volt a honfoglalás?** Érdekes dolgot közöl Salamon Ferenc történetírónk most a honfoglalás évének meghatározásáról. E szerint a honfoglalás nem 899-ben, hanem később 891 után volt. Salamon erre úgy jött rá, hogy a honfoglalás évének megállapítása közben egy csillagászati följegyzésre akadt. A bolgár hadjárat tudvalevőleg közvetlenül a honfoglalás előtt volt, erről pedig Georgius Monachus azt írja, hogy annak megkezdésekor „napfogyatkozás állott be, úgy, hogy éjjel lett a hatodik órában és a csillagok megjelentek.” Salamon e följegyzésre még 1883-ban figyelmeztette dr. Lakits Ferencet és fölkereste, hogy számítási, mely időben lehetett az említett napfogyatkozás. Lakits 7 évi munka után most közli kutatásainak eredményét a természettudományi közlönyben. Lakits a

dalos madarak is kedvenceim voltak mindig. Még a verebet, e sárga száju, csiripelő, monoton kamaszt is szívesen láttam udvaromon. De engedje meg a szelleműs író, a varjuért soha sem tudtam lelkesülni, akár milyen jó bassistának tartja is.

Mindennek megvan a maga rendeltetése. A természet zenekarát nem maguk az egyes tagolatlan hangok képezik, hanem az egésznek simfóniája. Hogy ki a karmester a természetben, azt az ember nem tudja, csak a kellemes hatást érezvén, sejtü. A természet zenekarát nem a gondolkodó fővel, hanem a szívvel kell bírálni. Ugy hiszem, egy kis kápolnaharangoeska méla hangjában a hideg ész semmi különöst nem talál, azonban a szívekben a legesodálatosabb érzelmeket képes felkelteni.

A természet zenekara önkénytelenül követi taktusait egy láthatatlan karmesternek, mely soha sem hibázta el azt. És épen ebben rejlik ama nagyszerű hatás, mely csodálattal, mondhatnám szent borzalommal tölti el a fogékony lelket. De ha bonczolgatjuk, számító észszel aprózva taglaljuk az egészet, akkor látjuk, hogy fáradtságunk meddő volt, mert hiszen, mikor a hegedü sirását halljuk, akkor bizonyára senkinek sem jut eszébe, hogy az, a mi azt a csodás hangokat tolmácsolja a léleknek, csak közönséges juhból és egyszerű jávorvagy fenyőfa.

A természet zenekarát is az ember, kinek a lelke a zenére legfogékonyabb, csak a szívével tudja élvezni.

887. évtől 896-ig előfordult huszonegy napfogyatkozást tette megfigyelési tárgyává s azt kereste, hogy melyik volt az a napfogyatkozás, mely az időben Byzanceban a napnak hatodik órájában, tehát déli 12 óra körül érte el teljességét. Ez a fogyatkozás a számítások szerint: 891. augusztus 8-án lehetett, mert ekkor sötétült el a naptáryer 90 százaléka épen déltájban. A többi fogyatkozás részben csak részleges volt Byzance-ra nézve, részben pedig ott nem is volt látható. Ez adatok tehát azt mutatják, hogy a bolgár háboru 891-ben volt s ennél fogva a honfoglalás csak ezután törhénhetett meg az egykoru följegyzések szerint.

— **Jó ablakzáró.** Vegyünk közönséges lámpabelet, málzójuk be az ablak rájárat gummi-arabikummal, illeszszük rá a belet erősen egyik végétől a másikig, aztán tegyük be jól az ablakot s biztosítva vagyunk a léghuzam ellen. Néhány nap alatt a ből úgy odaszárad a rájához, hogy az ablakot bátran kinyithatjuk vagy becsukhatjuk; a ből egész télen át ott marad és legkisebb léghuzamot sem érez az ember.

RÖVID HIREK. — **A király** megígérte, hogy jelen lesz a pozsonyi Dunahid megnyitási ünnepélyén. — **Négy új javítóintézet** alapítását tervezi az igazságügyminiszter. Egyiket — mint már említettük — Székesfehérvárott, a másikat Baján, a többi egyéb nagyobb városokban. — **A király** megengedte, hogy a gellérthegy-i citadella lebontassék. — **Uj kulturegyesület.** A dunántúli köznevelődési egyesület e hó 20-án Budapesten tartotta meg alakuló közgyűlését. Az egyesület iránt országszerte igen élénk az érdeklődés. — **Névmagyarosítás.** Kohn Bernát és Mózes, lévai lakosok, „Szilvá”-re változtatták nevüket. — **Földrán,** Beszterce-Naszódmegye egy községében, a lelkesbeigatás alkalmával a csendőrök és a lakosság között véres harc fejlett ki. Az öt csendőr többször lött a tömeg közé, mi nek következtében 6 embert agyonlőttek, 13-an súlyosan és 10-en könnyen megsérültek. — **A honvéd évkönyv,** melyet Mikár Zsigmond szerkeszt s mely magában foglalja a még élő 1848/49-iki összes honvédek névsorát, már sajtó alatt van s a jövő hó elején megjelenik. — **Az influenza** ujra fölépött Pécs városában, hol már mintegy hatvan esetet konstataáltak; de a járvány eddig még szelid lefolyású. — **A bécsi közházban** már a jövő héten külön osztályt rendeznek be a Koch-féle gyógymód alkalmazására. — **A nihilisták** Parisban meggyilkoltak egy Seliverstoff nevű tábornokot, a ki azelőtt az orosz titkos rendőrség főnöke, és igen rettegett ember volt.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany.

Valamit kihagyott. Kérő (egy gazdag leányhoz): — Én nagysádot jóságért óhajtom nőül venni. — Leány: Azt hiszem, hogy az ön nyelve megbotlott s kihagyott egy „z” betűt!

A praktikus apa. Leány: — Papa, mikor veszesz már nekem egy kerékpárt? Barátomim egyre unszolnak, hogy álljak be a női kerékpároztók egyletébe. — Apa: Ugy? No, ha te minden áron a lábaidat akarod gyakorolni, hát majd veszek neked inkább egy — varrógépet.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

Tekintetes Kőnya József rendőrkapitány ur közvetítésével önnagysága Boleman Józsefné urnó 1 frtnyi adományát a „Stefánia árvaház” javára köszönettel átvettem. — Nemkülönb 3652/890. sz. a ugyancsak a rendőrkapitányi hivatalnál bírság ezimén befolyt 2 frtot, mint a „Stefánia-árvaház” javára küldött összeget, a gondnokság köszönetének nyilvánítása mellett, a lévai nőegylet pénztárába hogy bevételeztem, elismerem.

Léva, 1890. nov. 20.

Svarba József,
nöegl. pénztáros.

II.

A városi rendőrkapitányi hivatal által a g.r.s zöllősi tüzkárvalottak javára eszközölt gyűjtés alkalmával adakoztak: A tanító képezde növendékei 12 drb. kenyeret ajánlottak fel a tüzkárvalottaknak. Az ifjuság ezen emberbaráti tette a legszebb oldaláról jellemzi az ifjuságot, a mely nélkülözéssel megtakarított egy napi kenyérjárulékát adta oda a szegény és éhező szőlősieknek. A lévai ciszmadia ipartársulat 10 frtot. Rummer Pálné, babot, Fehér István, kukoriczát, Opecska Ferencz, Missik József, Kalapos János. Csepe Mária, Képezcei Mária, Kratyna Jánosné, Nikmon Józsefné, Markó Jánosné, öz. Wanger Jánosné, Csuvára Mihály, Ghymessy Józsefné, Czimer Sándor, Kostyék János, krumplít, Schwarcz Ferencz, öz. Becskei Józsefné, öz. Polákné, öz. Dóka Sándorné, Konez Istvánné, Missik Antal, Budai Máténé, Berka Andrásné, Vajda Jánosné, babot, ifj. Konez István, krumplít és babot, Klain Ödön 5 klg. rizst, Fischer N., 2 drb. nyakkendőt, Hegedüs Kálmán 8 klg. borsót, Heinrich Ferencz, 1 zsák krumplít, irtalmas növények 1 zsák

krumplít, 5 liter babot, Deutsch Herma 3 arb. kenyeret, Stefánia-árvaház, 5 drb. kenyeret, Holló Sándorné, 1 drb. kenyeret, Kaizer Mihályné, babot, Kereskényi Jánosné, 1 putton krumplít, Nagy Károly, babot, Schäffer Jakab, babot, Kontsek Ignác, 5 liter babot, Czírok Julia, egy kabátot, egy klg. kenyeret, Juhász Istvánné, 1 kenyeret, Csersei Gyula, 1 kenyeret, ifj. Androvics Béla, egy kosár krumplít, öz. Akossy Istvánné, 1 szakajtó babot, 1 szakajtó krumplít, Jókai István, fél puttony krumplít, (Folyt. köv.)

III.

Felhívás a városi közönséghez.

Karácsony napja a családiaság nyilvánulásának napja, a családok legszebb ünnepe. A család fői a maguk módja szerint gondoskodnak róla, hogy övéik mindegyikének valami örömet szerezzenek, a mi, ha értékére csekély is, kedvessé, drágává leszen, mert szív adja a szívet, mert a szeretet meleg sugallatából származik. A karácsony azért olyan szép, azért olyan megható ünnep, mert akkor az emberek nem csupán maguknak, magukért ünnek ünnepet, hanem felébred ilyenkor a jótékonyaság érzelme az elhagyott szegény gyermekek iránt is.

Városunkban néhány év óta több áldott, jószívű és nemeslelkű hölgy enyhíteni szokta az éhező, fagyban, hidegben, rongyos foszlányokban, mezítláb, halvány arczczal járó kiesinyek nyomorát az által, hogy karácsony napján meleg, téli ruhával és lábbelivel megajándékozzák s így a szegényeket is részesítik a karácsony örömeiben. Ez idén is szándékuk 24 vagy a mennyiro lehetséges több gyermek számára is a hiányzó téli ruhát varratni, a miért is megbízásukból tisztelettel kérjük a nagylelkü gyermekbarátokat, miszerint kegyeskednének a fázó és éhező gyermekek számára rendezendő karácsony estélyén kiosztandó téli ruhák beszerzésére adományaikkal hozzájárulni.

Az elhagyott, szegény gyermek esdő kézzel kér!

A kegyes adományok Leidenfrost Gyuláné ö nagyságához vagy a „Bars” szerkesztőségéhez küldendők.

IRODAOM ÉS MŰVÉSZET.

A Pierre lelke, regény, írta Ohnet György. (Budapest, Singer és Wolfner kiadása, Egyetemes regénytár VI. évfolyam I. és II. kötet). — Ot teljes évfolyamnak a végen áll immár az Egyetemes Regénytár, mely keletkezése idejében oly öröndetes feltűnést keltett a közönségben és az íróvilágban egyaránt, nemcsak tartalmának válogatott voltánál, hanem a könyvek olcsóságánál fogva is és elhallgattatott egy régi panaszot, mely az irodalom termékeinek csekély terjedéséért a könyvek drágaságát okolta. Az Egyetemes Regénytár csinos, piros kötetei ezer és ezer példányokban terjedtek el széles Magyarországon s iróink vetélkedve keresték fel műveikkel a gyarapodó vállalatot, hogy ennek utján minél tágabb körű közönséghez szóljanak. Iróvilágnak és közönségnek egyaránt üdvös szolgálatot tett az Egyetemes Regénytár, amannak a munkák terjesztésével, emennek a mindenkor nagy gonddal és izléssel megválogatott olvasmányokkal. Az öt évfolyam 90 kötetének több mint harmadrésze magyar írók eredeti műveiből áll. Az első évfolyam Ohnet egyik híres művével indult meg s ugyancsak Ohnet kezdi, legujabb művével a most megindult hatodik évfolyamot. „A Pierre lelke” külön helyet foglal el a koszorú francia regényíró művei között, nem csak kiválóságánál, hanem sajátosságánál fogva is. Ebben a szerzőnek egy oly tulajdonságával ismerkedünk meg, mely a francia irodalomban szerföltött ritka: a könnyekig megható humorral. Mind a két mű jele annak, hogy az Egyetemes Regénytár hatodik évfolyama méltó folytatása lesz az eddigi ötnek. A két kötet ára csinos piros vászonkötésben együtt 1 frt.

Kapható Léván, Nyitrai és Társa könyvkereskedésében.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kőnya József városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt 30 kr., 7 frt 60 kr. Kétszeres 6 frt 80 kr., 7 frt — kr. Rozs 7 frt. — kr. 7 frt 10 kr. Arpa 6 frt 50 kr. 7 frt 20 kr. Zab 6 frt 50 kr. 6 frt 70 kr. Kukoricza 6 frt 30 kr. 6 frt 60 kr. Bab 6 frt 20 kr. 6 frt. 50 kr. Lenese 6 frt 80 7 frt — kr. Kéles 4 frt. 50 kr. 5 frt — kr.

Nyiltér.

I.

Als preiswertes, praktisches Weihnachts-geschenk empfehle ich:

Rohseid. Bastroben (ganz Seite) fl. 10.50 p. Roba. sowie fl. 14.25, 17.50, 21.25, 26.25, bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht nothwendig, vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt.

Muster von schwarzen, farbigen und weissen Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich. Briefe 10 kr. Porto.

Léva-Csata Esztergom-Nána.		Esztergom-Nána Csata Léva.		Csata-Ipolyság.		A vonatok érkezése.								
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:	Léváról:		2211.	2214.				
	222.	2214.		2214.	2211.		2214.	2211.			2214.			
Léváról . . . ind.	5.00	4.10	Bécsből . . . ind.	10. . .	8.25	Csata . . . ind.	7.20	1.35	Bécsből . . . ind.	10. . .	8.25	Léváról . . . ind.	5.00	4.10
Alsó-Várad . . .	5.25	4.33	Budapestről . . .	10. . .	8.00	Zalaba	7.39	1.54	Pozsonyból . . .	12.33	10. . .	Csatára . . . érk.	6.57	5.57
Nagy-Salló . . .	5.54	5. . .	Esztergom-Nána ind.	5.20	12.20	Ipoly-Pészto . . .	8.03	2.16	Galantaól . . .	1.52	10.42	Esztergomba . . .	8.40	7.25
Zeliz	6.23	5.27	Köhid-Gyarmat . . .	5.47	12.40	Bél	8.17	2.29	N.-Szombatból . . .	5.00	. . .	Vácra	10.39	8.36
Csata érk.	6.55	5.56	Kéménd	6.07	12.58	Visk	9.00	3.08	É.-Ujvárról . . .	3.15	11.30	Budapestre . . .	11.40	9.09
. ind.	7.15	6.19	Béay	6.28	1.12	Ipolyság . . . érk.	9.30	3.35	Budapestről . . .	10.10	9. . .	É.-Ujvárból . . .	9.59	1.35
Bény	7.38	6.35	Csata érk.	7.19	1.40	Ipolyság-Csata.		Galantaóra . . .	12.32	3.03
Kéménd	7.54	6.49	Zeliz	7.43	2.11	Ipolyság . . . ind.	5.00	4.10	Vácra	5.20	12.20	N.-Szombatba . . .	3.53	4.56
Köhid-Gyarmat . . .	8.16	7.05	Nagy-Salló	8.22	2.43	Visk	5.28	4.38	Esztergomból . . .	5.00	. . .	Pozsonyba . . .	3.46	4.20
Esztergom-Nána érk.	8.38	7.25	Alsó-Várad	8.47	3.05	Szakállos	5.52	5.02	Ipolyságról . . .	5.00	. . .	Csatáról	7.10	1.40
Budapestre . . . érk.	11.40	9.09	Léva	9.11	3.27	Bél	6.07	5.17	Csatáról	7.10	1.40	Bécsbe	6.09	6.52
Bécsbe ávt.	12.30	6.20	Ipoly-Pészto . . .	6.24	5.33	Lévára	9.12	3.27	5.50	6.35
.	12.50	6.33	Zalaba	6.43	5.52
.	6.09	Csata	7.00	6.09

A vastagabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

H I R D E T E S E K.

November 23.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 kr. kézi helysz. díjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

Hirdetésekre bő ebb felvilágosítást Nyitrai és Társa kiadócéggel, ki levelelbeli tudakozódásra postabélyeg beküldéssel, e lett azonnal válaszol.

Budapesti nevelőnő
alapos zongoraoktatást

ad Lukásán.
Honoráció óránként 50 kr. Czim a kiadóhivatalban.

Egy, még igen jó karban lévő, keveset használt Seyffert-féle billiard asztal, helyiség átalakítás miatt jutányos áron eladó.

Sztanek Albert, vendéglős, Léván.

5240/890.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ipolysági kir. törvényszék, mint tlkvi katóság közhírré teszi, hogy Paskus Adolf végrehajthatónak Gomolya Antal végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 63 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területén levő Gyúgy község határában fekvő a gyúgyi 28. sz. tjkvben Gamalya Antal és neje Kaecieskai Julianna tulajdonú I. 1. sor 18. hrsz. a. bejegyzet 17. szs. ház, udvar- és kertre az árverést 400 frtban ezennel megálapított kikiáltási árban e rendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. november 28-ik napján, délelőtti 10 órakor Gyúgy községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áról is eladatul fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kikiáltott óvadékképes ércpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnak e ölezes elhelyezéséről kiállított szabályszerű cismervényt átszolgáltatni. Uir. törvszék, mint telekvi katóság. Ipolyságon 1890. aug. 21.

Novotny István, kir. törvszéki bíró.

778./1890. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. bz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai tek. kir. járásbíróóság 1890. évi 920. számú végzésével Lévai takarékpénztár felperes részére Major Janos és Andras alperesek ellen 760 frt. tőke s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság B. jkán le- és felülfoglalt és 505 frtba becsült lovak, gazdasági felszerelés, takarmány, szalma,

járgányos eséplő gép- stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulnak.

Mely árverésnek 4097/1890. sz. bekiáltását rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Bajkán leendő e közlésére 1890. év decz. hó 2. napjának délelőtti 9 órája, míg a járgányos eséplőgépre Léván 1890. decz. 3-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverés a fntebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatulni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megálapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitézett időben a községi bíró házában elváratulnak.

Egyuttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt annyival inkább bejelentsék — mert különben a végrehajási törvény 96. §-a képesében egyedül a vételár fölöslegére fognak utasitatulni.

Léván, 1890. nov. 19.

Tonhaiser József, kir. bír. végrehajtó.

Miért kedvelik annyira a Horgony- Kőépítő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenek egy néhány nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszú során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgál, és a hosszú időtartamot tekintve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánépítése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerűen kiegészíthető.

A ki egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni ez utasítsa vissza minden szekrényt melynek oszmozolásán cégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony“ hiányzik. — Képes árj-gyékék ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS, Nibelungengasse 4.

Minek Pasztya?
Minek Bécsbe?
mikor nálam minden elő.
pénz nélkül
50 krajczáros részletfizetésre
HOWE, ANGER, WILSON
SINGER, WEILLER

Varrógépeket

5 évi jótállás mellett kaphatnak.
Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett Singer gépeket.
ket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsereit.
Géptük, részek és csőnek jutányos áron.
mon mindig találhatók.
FISCHER MKSA
kereskedése
Léván

Nyitrai és Társa Léván,

ajánlják

nyomtatványraktárukat.

Könyvnyomdájukban

elvéllalnak e szakba vágó munkákat.

Látogató-jegyek, eljegyzési- és esketési meghívók.

Üzleti könyvek, kereskedelmi levélpapírok és borítékok
CZÉGNYOMÁSSAL, JUTÁNYOS ARON.

Ugyanott megjelent:

Kis Barsi naptár 1891-re, ára 20 kr.

A czimtárral bővített kiadás

e hó folyamán jelenik meg, ára 40 kr,

Nincs többé fogfájás!

Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek

fogvi e, fogpora és fogpásztáának

használatát mellett,

2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter 1373. évben feltalál-pior által.

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének naponként néhány csepp vizbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárságot kölesönöz, a mennyiben a foghúst erősíti, s teljesen egészségessé változtatja. A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vélek tenni, midőn ezen legrégibb s legpraktikusabb készítményeket becses fi-gyelmőkbe ajánlom, mert csakis az egyedül és legkitünőbb gyógy-szer mindenemű fogfájdalmak ellen.

Alapítatott 1807. SEGUIN 106. & 108. Rue.

Főügynök: BORDEAUX Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

